

Nr 59.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Genom en den 8 oktober 1948 dagtecknad proposition, nr 299, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om ändring av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Härigenom förordnas, med ändring av vad i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 med vissa bestämmelser om arbetsförmedling finnes stadgat däremot stridande, att enskild person eller annan, som vid 1949 års utgång med behörigt tillstånd bedriver arbetsförmedling i förvärvssyfte, må av arbetsmarknadsstyrelsen beviljas förlängning av tillståndet i den ordning och på de villkor som angivas i nämnda övergångsbestämmelser, dock icke längre än till den 1 januari 1955.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1949.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Bestämmelserna i *lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling* stå i nära överensstämmelse med stadgandena i det å den internationella arbetsorganisationens konferens år 1933 antagna förslaget till konvention (nr 34) angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer, vilken konvention för Sveriges del trädde i kraft den 1 januari 1937.

I skrivelse den 4 mars 1948 har *arbetsmarknadsstyrelsen* ifrågasatt, huruvida icke i den svenska lagstiftningen kunde medgivnas en förlängning av avvecklingstiden för i förvärvssyfte drivna privata arbetsförmedlingsbyråer.

Över arbetsmarknadsstyrelsens skrivelse ha efter remiss *yttranden* avgivits av socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, yrkeskvinnors samarbetsförbund, hembiträdesföreningarnas centralkommitté, Folkets parkers centralorganisation,

svenska musikerförbundet och svensk sjuksköterskeförening, varjämte tillfälle att avgiva yttrande beretts Sveriges arbetsgivareförening för hotell och restauranger samt Sveriges hotell- och restaurangpersonals förbund.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i frågan anfört bland annat följande:

»1935 års lagstiftning om privata avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer innebär att i vinstsyfte bedrivna dylika byråer skola vara helt avskaffade vid 1950 års ingång. Den avvecklingsperiod som sålunda medgivits närmar sig nu sitt slut. Av arbetsmarknadsstyrelsens skrivelse framgår emellertid att det alltjämt finnes kvar en del i förvärvssyfte drivna arbetsförmedlingsbyråer, och ståndpunkt måste därför tagas till frågan i vad mån särskilda åtgärder böra vidtagas för att mildra verkningarna av avvecklingen.

I likhet med arbetsmarknadsstyrelsen finner jag det rimligt att möjlighet öppnas till förlängning av den i övergångsbestämmelserna till 1935 års lag stadgade avvecklingstiden. Någon erinran häremot har ej gjorts i remissyttrandena. Huruvida förlängt tillstånd skall, såsom arbetsmarknadsstyrelsen tänkt sig, begränsas till ömmande fall synes tveksamt. Då det rör sig om ett ringa antal privata arbetsförmedlare torde en behovsprövning i detta sammanhang knappast vara påkallad. Behörig hänsyn synes också böra tagas till att den offentliga arbetsförmedlingen på vissa områden måhända ännu icke kan anses vara fullt tillfredsställande utbyggd. Särskilt i fråga om sceniska artister synes alltjämt ett behov föreligga av en privat arbetsförmedlingsverksamhet.

En framflyttning av tidpunkten för de i vinstsyfte bedrivna privata arbetsförmedlingsbyråernas upphörande kommer i strid med den inledningsvis omnämnda konventionen i ämnet av år 1933. Den redogörelse för frågan om en revision av denna konvention, som lämnats i det av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet avgivna yttrandet, synes emellertid ge vid handen, att konventionen vid 1949 års sammanträde med internationella arbetskonferensen torde komma att revideras i uppmjukande riktning. Givetvis bör man från svensk sida icke underlåta att framföra sådana förslag till revision, att den nu ifrågasatta förlängningen av avvecklingsperioden blir förenlig med konventionen. Det är min avsikt att föranstalta om att yrkanden i sådan riktning framföras till Internationella arbetsbyrån. I likhet med delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet finner jag vid angivna förhållanden en lagändring, som innebär en förlängning av avvecklingsperioden för i vinstsyfte bedrivna privata arbetsförmedlingsbyråer, kunna genomföras redan nu. Utsträckningen synes mig lämpligen böra avse tiden till den 1 januari 1955. Meddelande om en sådan avvikelse från konventionen bör självfallet, såsom delegationen anfört, tillställas Internationella arbetsbyrån.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har ifrågasatt, att den ändring av övergångsbestämmelserna till 1935 års lagstiftning, som ett ytterligare anstånd med avvecklingen av privata arbetsförmedlings-

byråer med vinstsyfte nödvändiggör, skulle träda i kraft först den dag Konungen bestämmer. Anledningen till detta uttalande synes vara den att Kungl. Maj:t därigenom skulle kunna avvakta resultatet av de förhandlingar om revision av 1933 års konvention, som komma att äga rum vid arbetskonferensens sammanträde sommaren 1949. Emellertid torde det vara önskvärt, att de personer, som äsyftas med lagändringen, snarast erhålla besked om hur framtiden kan komma att gestalta sig för dem i här ifrågavarande hänseende. Jag finner därför anledning saknas att uppskjuta lagändringens ikraftträdande på sätt delegationen ifrågasatt utan föreslår att densamma får träda i kraft den 1 januari 1949. Enligt min uppfattning bör — även om mot förmodan en revision av konventionen icke skulle leda till att denna kommer att medgiva en sådan förlängd avvecklingsperiod som här föreslås — en så ringa avvikelse från konventionens bestämmelser som den varom här är fråga kunna anses försvarlig.»

Utskottet. Enligt det år 1933 antagna förslaget till konvention angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer skola dylika byråer, som drivas i vinstsyfte, avskaffas. Konventionen, som efter vederbörlig ratifikation trätt i kraft för Sveriges vidkommande den 1 januari 1937, innehåller bestämmelser, vilka maximera tiden för avveckling av vid konventionens ikraftträdande verksamma byråer, drivna i förvärvssyfte, till högst tretton år. Enligt den svenska lagstiftningen i ämnet, 1935 års lag med vissa bestämmelser om arbetsförmedling, får i överensstämmelse härmed tillstånd att bedriva arbetsförmedling i förvärvssyfte icke beviljas längre än till den 1 januari 1950.

När den sålunda fastställda avvecklingstiden nu närmar sig sitt slut, återstå alltså icke fullt ett femtiotal privata byråer. Vissa av dessa komma att behövas ännu någon tid framåt, enär de äro verksamma på områden, där den offentliga arbetsförmedlingen ännu icke hunnit utbyggas i tillräcklig omfattning. På de av departementschefen anförda skälen synes i den uppkomna situationen ingen annan praktisk utväg stå till buds än att medgiva en förlängning av avvecklingstiden. Propositionen innehåller också förslag om ändring av 1935 års lag i sådan riktning. Denna lösning innebär emellertid en avvikelse från konventionens regler, om än icke av mera väsentligt slag.

En förutsättning för det vidgade mellanfolkliga samarbete, som eftersträvas av vårt land, måste vara att ingångna internationella avtal respekteras. Utskottet ser därför med beklagande, att någon annan lösning av förevarande spörsmål icke stått att finna än den som anvisas i propositionen. Under föreliggande omständigheter vill utskottet emellertid icke motsätta sig det framlagda lagförslagets antagande. Med hänsyn härtill och då förslaget icke i övrigt givit anledning till erinran får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 299.

Stockholm den 18 november 1948.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Holmbäck, Forslund, Wistrand, Sten, Nils Elowsson, Hallagård och Carl Eric Ericsson;

från andra kammaren: herrar Olovson i Västerås, Hagård, Hermansson*, fru Johansson i Norrköping, herrar Larsson i Östersund, Jacobsson i Igelsbo, Carlsson i Bakeröd* och Lundberg.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.